

Vestland
fylkeskommune

Agenda for møtet:

Kort om ny vassforvalningsplan og framdrift for denne

Kven sit i vassområdeutvalet og kva funksjon har utvalet

Kva rolle har vassområdekoordinatoren

Val av leiar i vassområdeutvalet (personar i kommunane vert forespurt før møtet)

Informasjon om økonomisk spleiselag med kommunane frå 2021

Vassforskrifta skal sikra betre vassmiljø

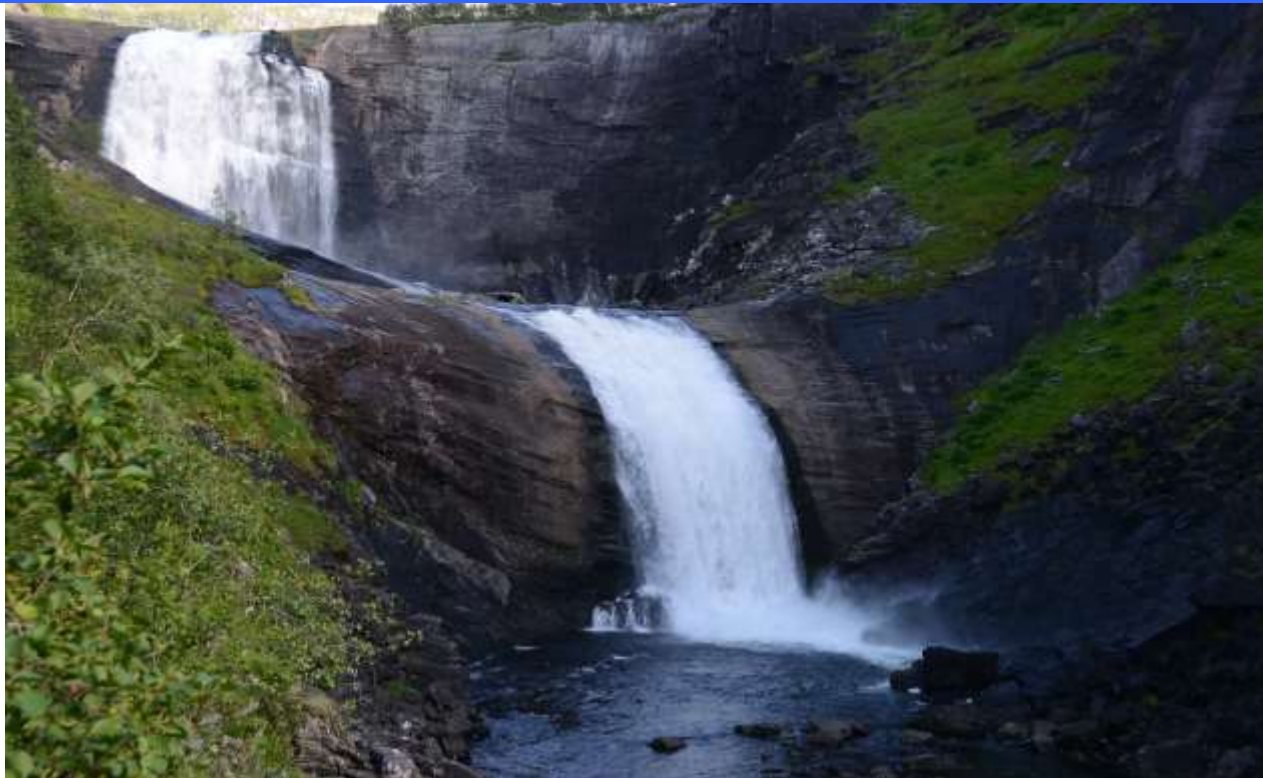

Foto: Øystein Myrnes/Larssen, NTB

”Vann er ikke en hvilken som helst handelsvare, men snarere en arv som må beskyttes, forsvares og behandles deretter”.

*EU's rammedirektiv for vann
Starten på forordet*

Foto: iStockphoto

Foto: Steve Hestermann

Foto: Fred Stover

Foto: Lisa Sommer

God kvalitet på drikkevann ?

Brukskvalitet- kan ein bada i vatnet ?

Kan me eta fisken i vatna omkring oss ?

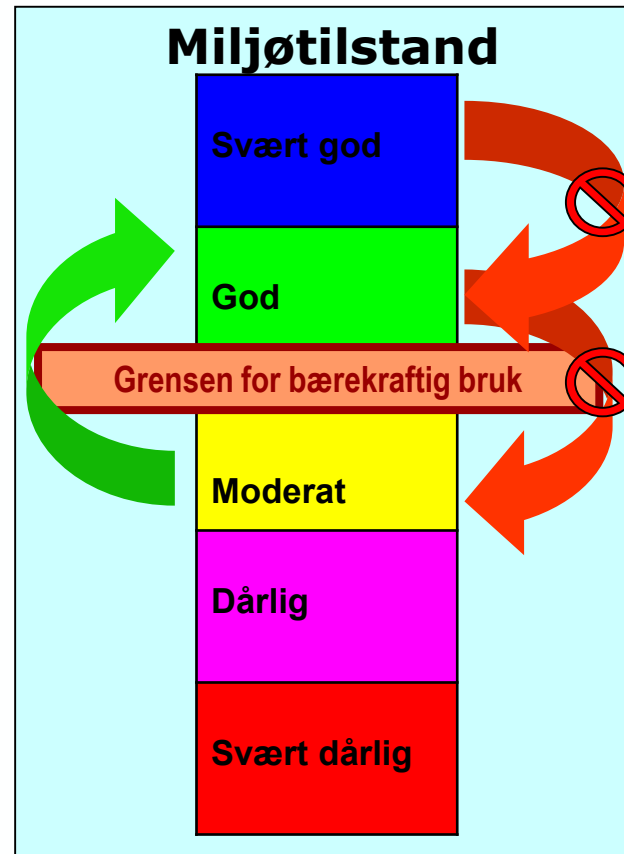
Formålet med EU-vassdirektiv

Krav at alle naturlige vassførekomstar skal minst oppretthalde eller oppnå

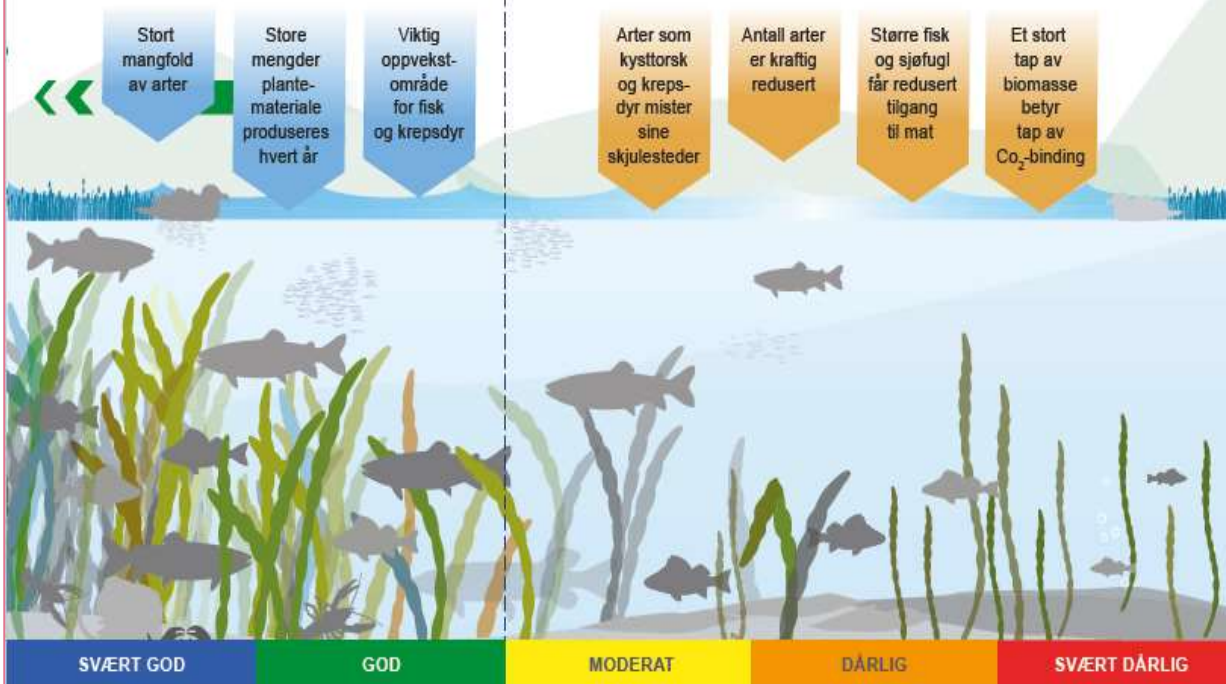
**Miljømålet: god økologisk
og
god kjemisk tilstand**

Klasseinndeling

Hva betyr økologisk tilstand?

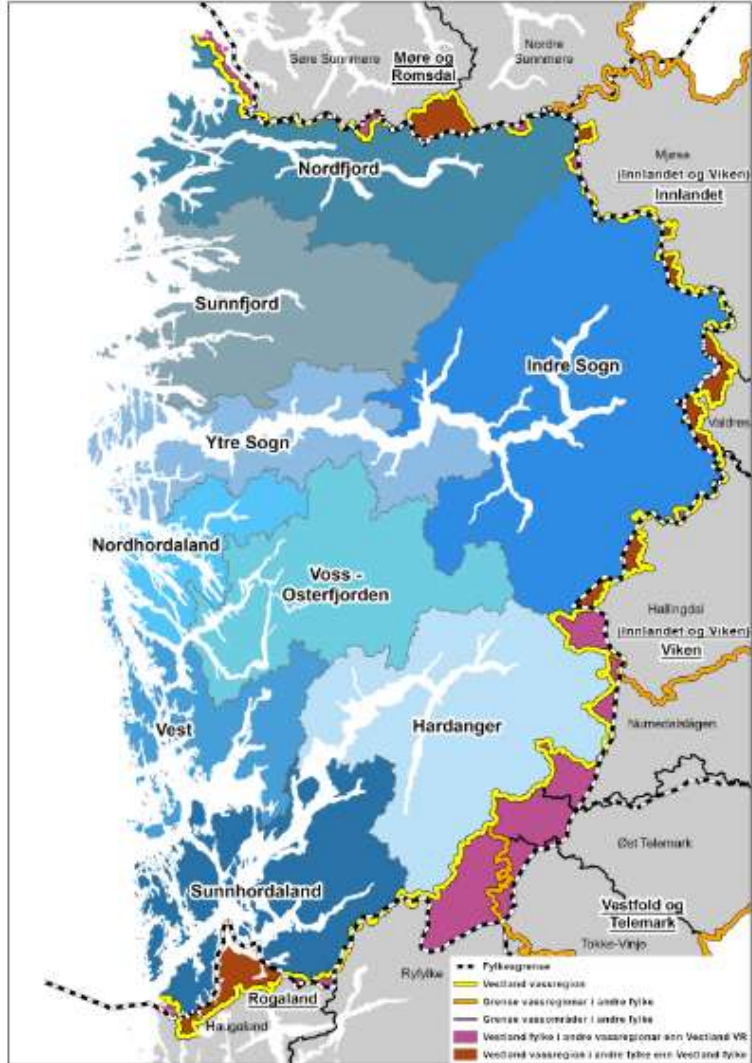
God økologisk tilstand

Arter og naturtyper er lite endret som følge av menneskelig virksomhet. Sukkertareskog med god tilstand består av store tareplanter, små alger, mikroorganismer, krepsdyr, snegler og fisk.

Dårlig økologisk tilstand

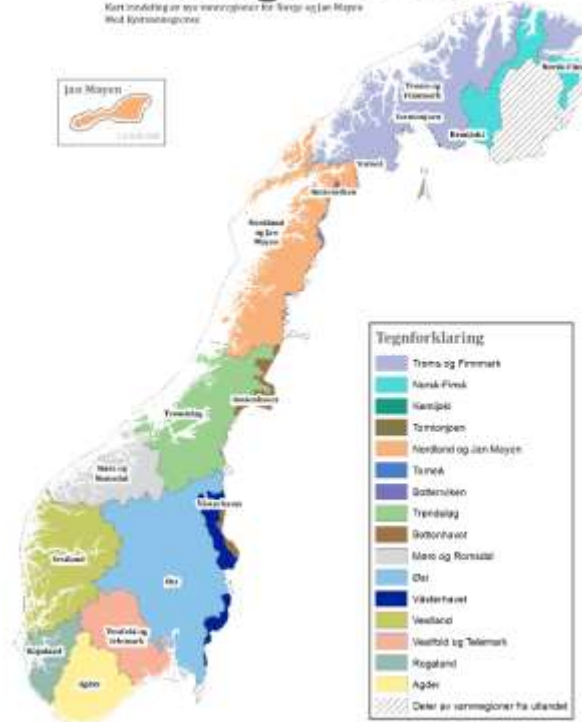
Arter og naturtyper er sterkt preget av menneskelig virksomhet, og opprinnelig forekomst av arter og naturtyper er betydelig endret, noe som fører til tap av arter og deres leveområder. Resultatet er blant annet mindre mat til større fisk og fugl, og redusert opptak av CO_2 .

Vestland vassregion

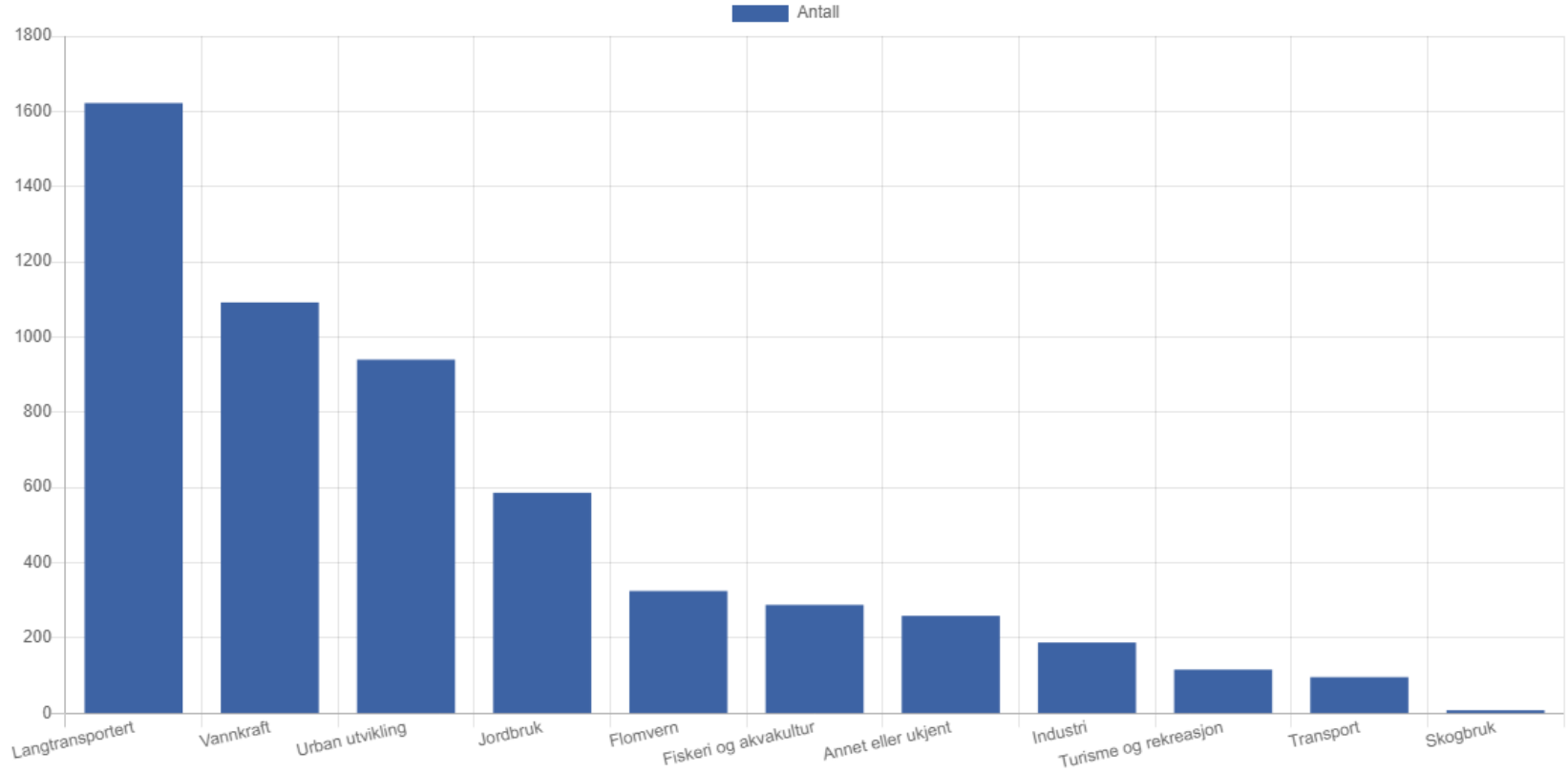
Vannregioner 2020

Kart innvilget av nye vannregioner for Norge og Jan Mayen med kjennetegnene

kart
018)

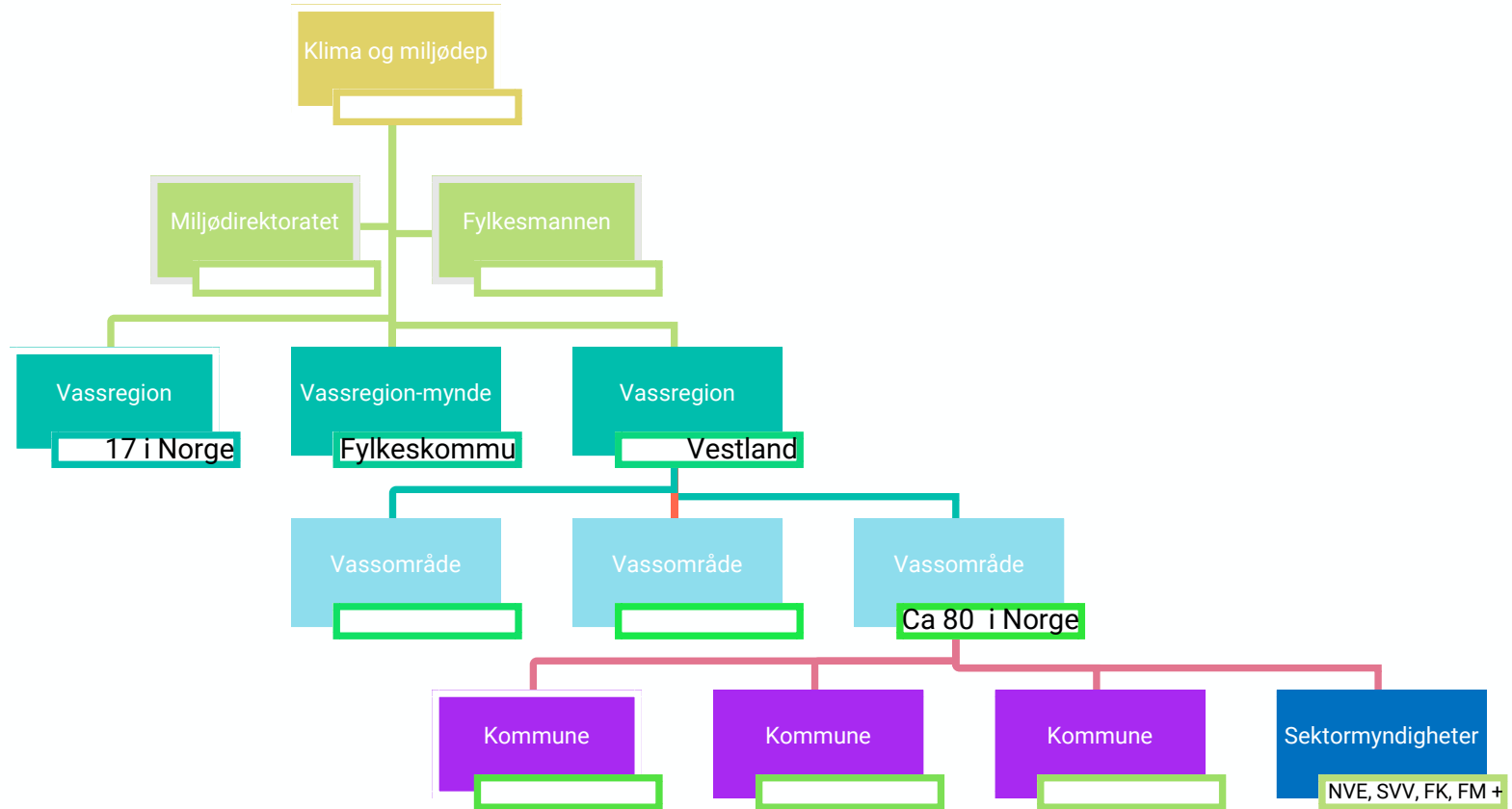
Oversikt over hovudutfordringar i

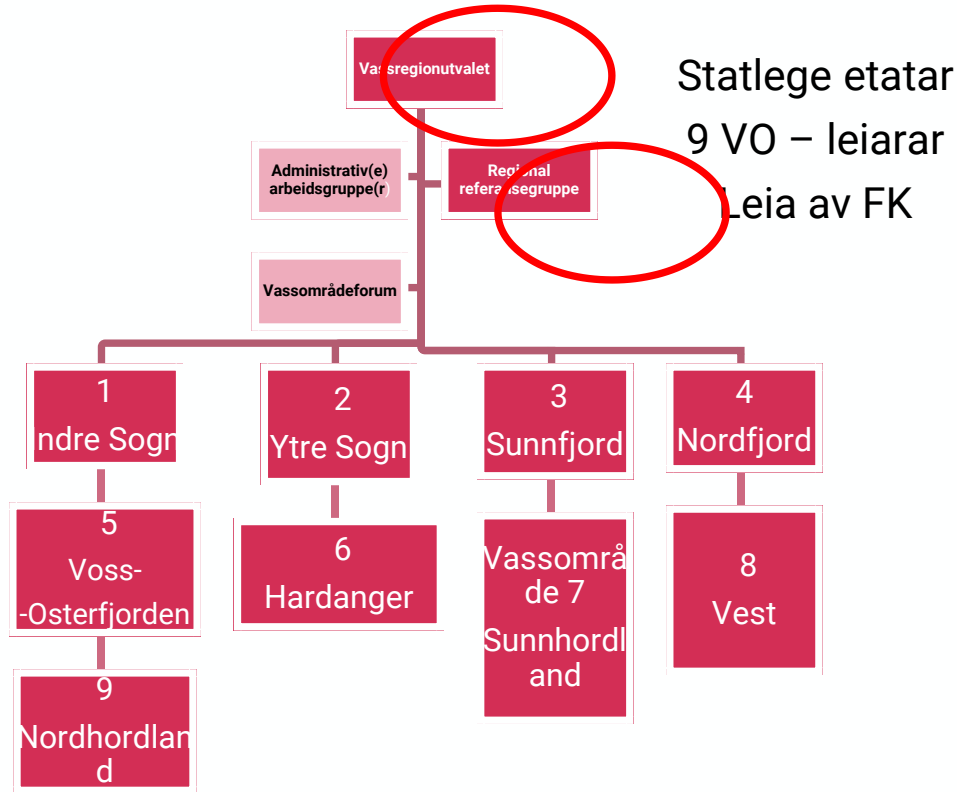
Vassforskrifta planlegging etter plan og bygn.lov
og naturmangfoldlova skal sikre
samordning og medvirkning av vannforvaltninga

Organisering av vannforskriftsarbeidet nasjonalt, rapportering til ESA

Vestland vassregion – 2020

3. Vassregionstyresmakt og vassregionutval

Vassregionstyresmakten – fylkeskommunen

- Leiar vassregionutvalet og planprosessen
- Vedtak av planen jf. pl.b.

Vassregionutvalet:

Vassregionstyresmakta (leiar)

- Kommunar representert med leiar av vassområdeutvala –
- Statlege etatar (aktuelle etatar: Fylkesmenn, NVE, Fiskeridirektoratet, Mattilsynet, Kystverket, Miljødirektoratet, Statens vegvesen, Jernbandedirektoratet, Forsvarsbygg og ev. Direktoratet for mineralforvaltning)
- Fylkeskommunar med areal i vassregionen
- Vassområdekoordinatorar

Plan for organisering av vassområda

Koordinator og
vassregionmynde

Vassområdeutvalet med politikar frå
kvar kommune

Fag/arbeidsgrupper
Adm frå kvar
kommune

Referansegrupper

Arbeidsoppgaver

Vassområdekoordinator

- Sekretær og saksbehandlar for vassområdeutvalet.
- Oppfølging av vedtekne forvaltingsplanar
- Medverka i gjennomføring av tiltak
- Meverka i arbeidet med nye vassforv.planar
- Medverka i kartlegging av vassforekomstar
- Vere fagleg ressurs for kommunane som inngår i vassområdet
- Kontakt med adm og politisk i kommunen
- Søkja om eksterne midlar til kartlegging og tiltak
- Delvis statleg finansiert med 25-100 % stillingar, ca 60 i Norge

Vassområdekoordinator i Vestland

Sogn og Fjordane 50 % stillingar

Finansiert staten, fylkeskommune, kommunar

Hordaland 25 % stillingar

Frå 2021 ynskjer me at alle i Vestland har 50 % stilling.

Finansiert staten, fylkeskommune, kommunar

Din rolle som politiskar

Skaffa ressursar til å gjera jobben
pengar, bemanning

Setja vatn som tema på dagsorden adm og politisk

Framsnakka arbeidet med vassforskrifta

Få kommunen og innbyggjarane til å skjønna verdien av god
vasskvalitet

Innføra upopulære tiltak, spreidde avløp, rydding av avfall m.m

Forskriften tydeliggjør roller og ansvar regionalt:

Vannreigonmyndighet (utpekte FK):

«Koordinere arbeidet med å revurdere og oppdatere vannforvaltningsplaner med tiltaksprogram».

- Legge til rette for/lede planarbeidet (§§ 20, 21)
- Opprette/lede vannregionutvalg (§ 22)
- Rammer og veiledning til vannområder (§ 23)
- I samarbeid med vannregionutvalget oppdatere miljømål, tiltaksprogram og forvaltningsplan (§§ 24, 25, 26)
- Tilrettelegge for offentlig deltakelse og informasjon, sørge for høringer (§§ 27, 28)
- Vedtak som regional plan i fylkesting (§ 29)

Å legge til rette for ein god prosess er sentralt

Fylkesmannen:

«Miljøfaglig ansvarlig og rådgiver».

- Oppdatere kunnskapsgrunnlaget i Vann-Nett, i samråd med berørte sektormyndigheter (§ 15)
- Koordinere overvåking og registrering av overvåkingsdata i Vann-Nett og Vann-miljø, i samråd med berørte sektormyndigheter (§ 18)

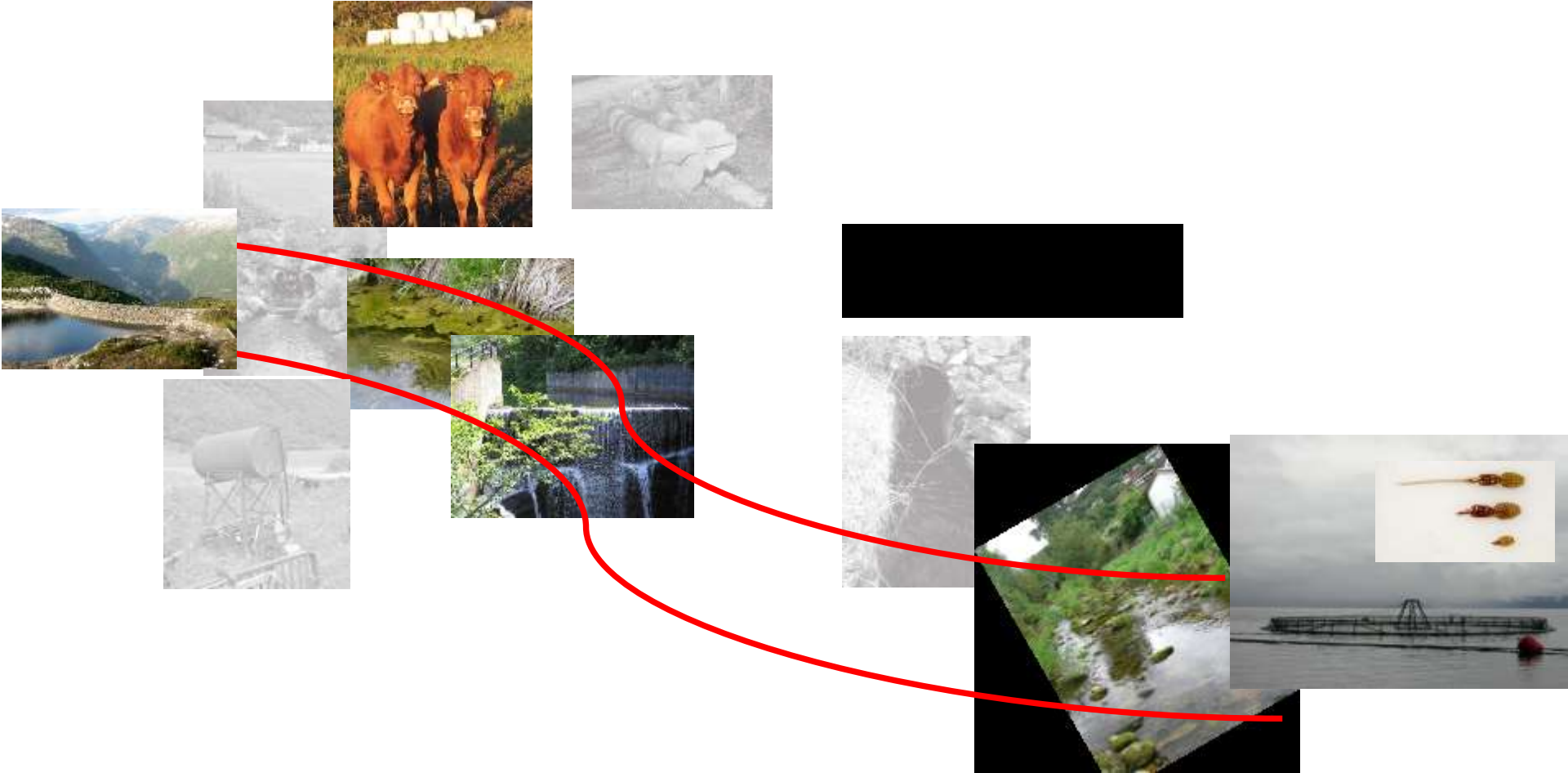
Kommunens ansvar for vannforvaltning

Kommunen skal etter vannforskriften delta i arbeidet med vannforvaltning og gjennomføre tiltak for vannmiljø på områder der kommunen er myndighet

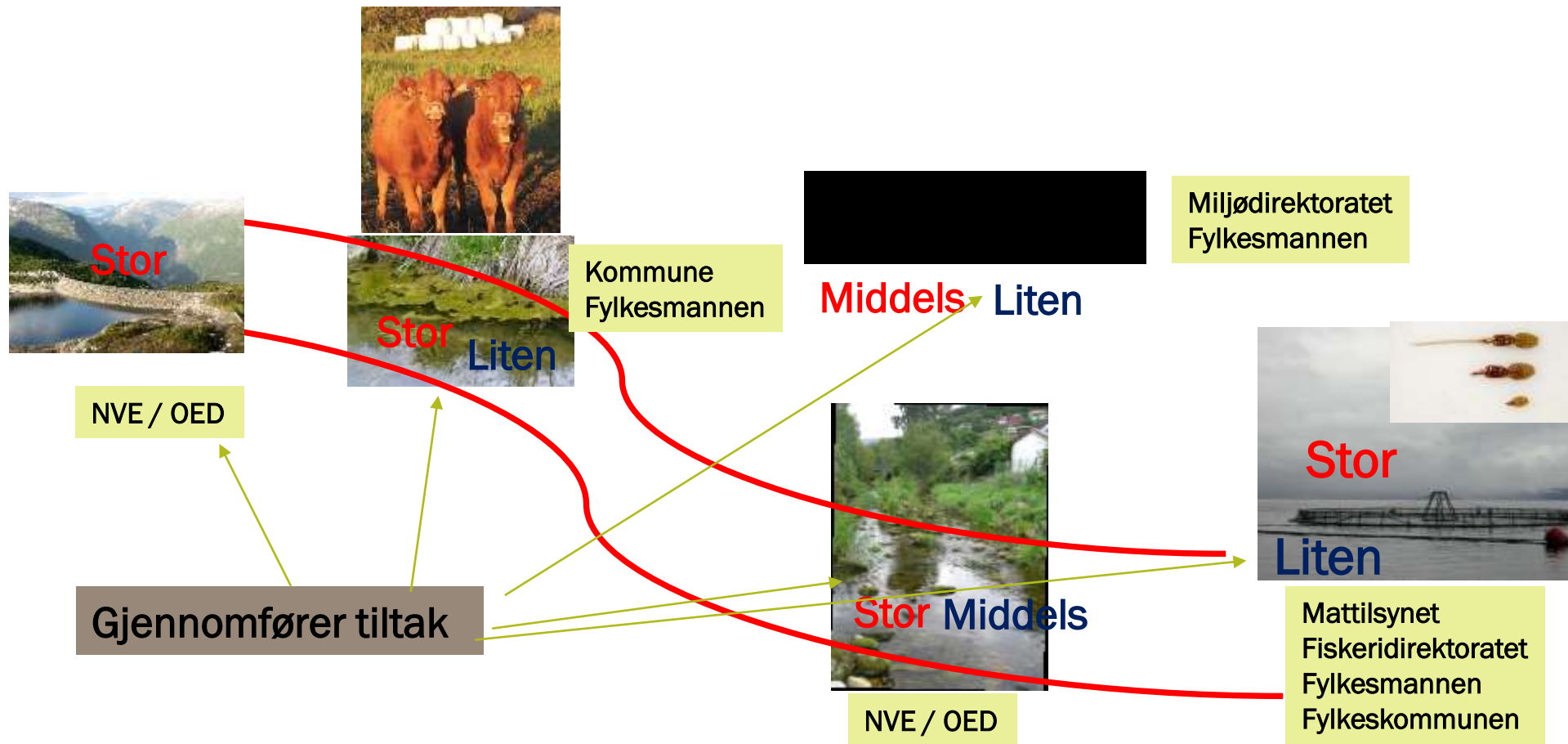
Kommunen er sektormyndighet på områder som påvirker vannmiljøet og vannkvaliteten: **avløp, landbruk, vannforsyning, miljø, forurensning og arealplanlegging mm.**

- Samarbeide med andre
- Delta i planlegging
- Delta i utarbeidelse av høringsdokumenter
- Sørg for medvirkning
- Bidra til å identifisere påvirkninger
- Bidra til oversikt over hovedutfordringer
- Delta i arbeidet med tiltaksprogrammet
- Foreslå konkrete miljømål for vannforekomstene
- Delta i arbeidet med regional vannforvaltningsplan

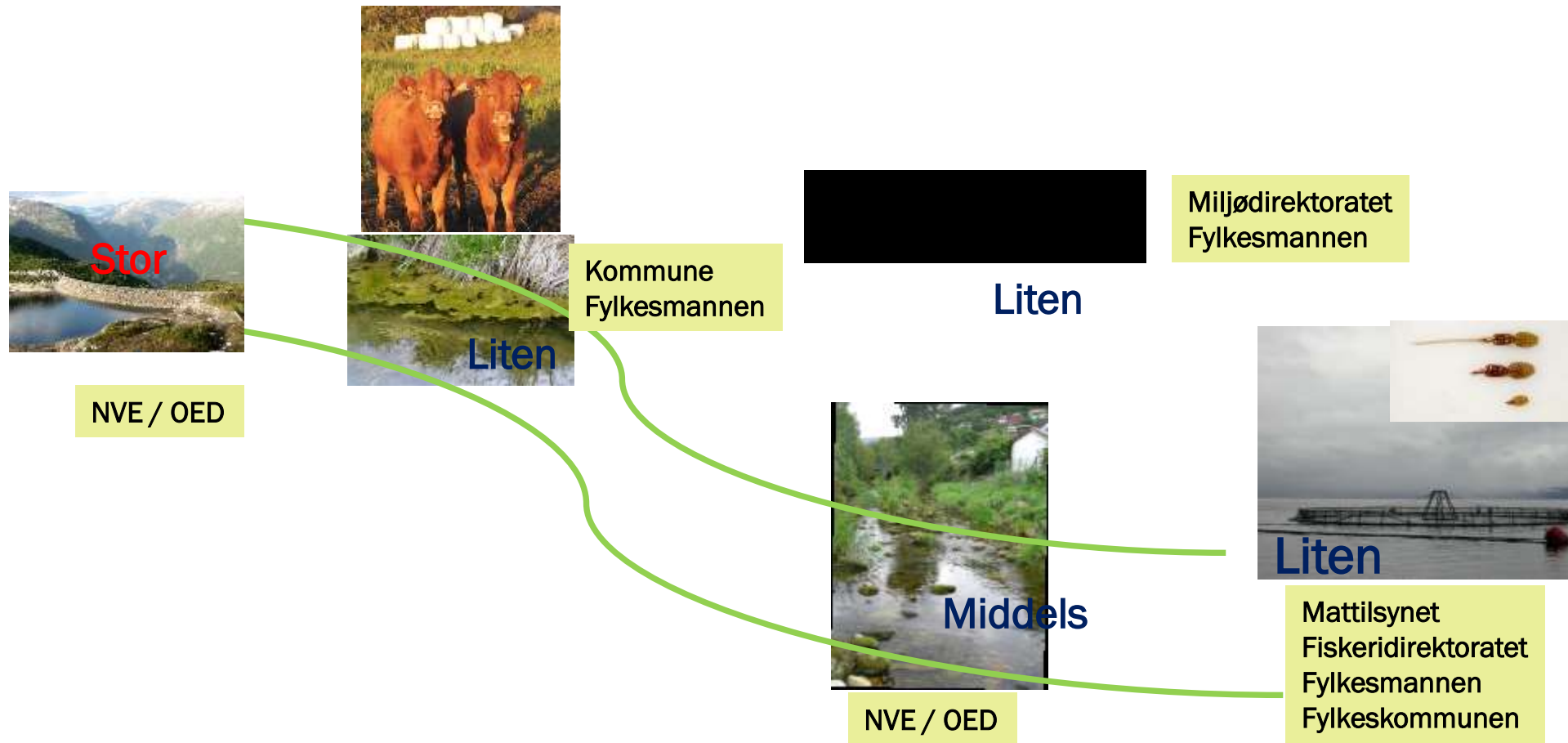
Påverknadar – reduserer økologisk tilstand

Miljømål og tiltak

Miljømål nådd

Standard miljømål

Mål: Sikre at alle vassførekomstar skal minst oppretthalde eller oppnå

**God økologisk tilstand og
god kjemisk tilstand**

Definisjon av SMVF

Sterkt Modifiserte VannForekomster

1

Økologien er
vesentlig endret av
FYSISKE INNGREP

2

Det fysiske inngrepet har
SAMFUNNSNYTTIG
FORMÅL
som ikke kan erstattes
av et bedre alternativ

3

**GODT ØKOLOGISK
TILSTAND**
kan ikke oppnås uten
at tiltak går vesentlig
ut over det samfunns-
nyttige formålet

Klassifisering
av
økologisk
tilstand

Klassifisering
av
økologisk
potensial

4

**GODT ØKOLOGISK
POTENSIAL**
oppnås gjennom
avbotende tiltak

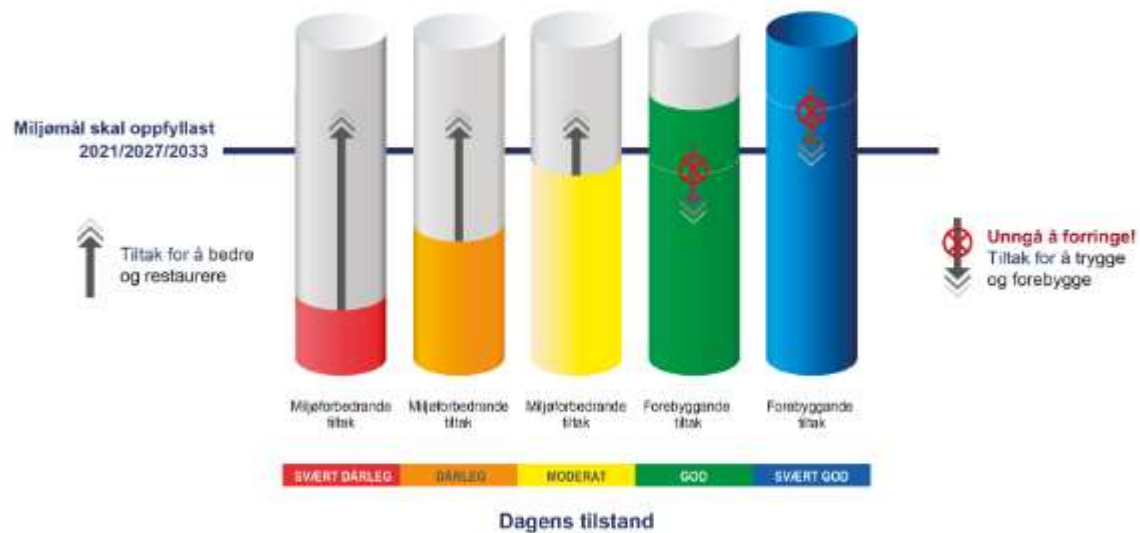

Miljømål for sterkt modifiserte vassførekomstar

Sikre at alle vassførekomstar skal minst oppretthalde eller oppnå

Godt økologisk **potensiale** og
god kjemisk tilstand

Tiltak for å nå miljømålet for økologisk tilstand i vassforekomstane

Tiltak

Innhold

Forord	2
1. Vannkraft og andre vassdragstiltak	4
2. Restaurering av vassdrag	13
3. Veg og urbane områder	18
4. Havner og marint	20
5. Sur nedbør	22
6. Avløp	24
7. Landbruk	28
8. Miljøgifter og andre forurensende stoffer	39
9. Akvakultur	50
10. Fremmede arter	57
11. Fritidsfiske	64
12. Beskyttelse av drikkevann	65
13. Overvann	68
15. Klimatilpasning	71
16. Forskning og kunnskap	71
17. Vannbruk og vannprising	74
18. Andre tiltak	75

Virkemidler og
tiltak

Utkast

Tiltaksprosjektet
2016/2017/2018/2019

Kostnadsvurdering på tiltak

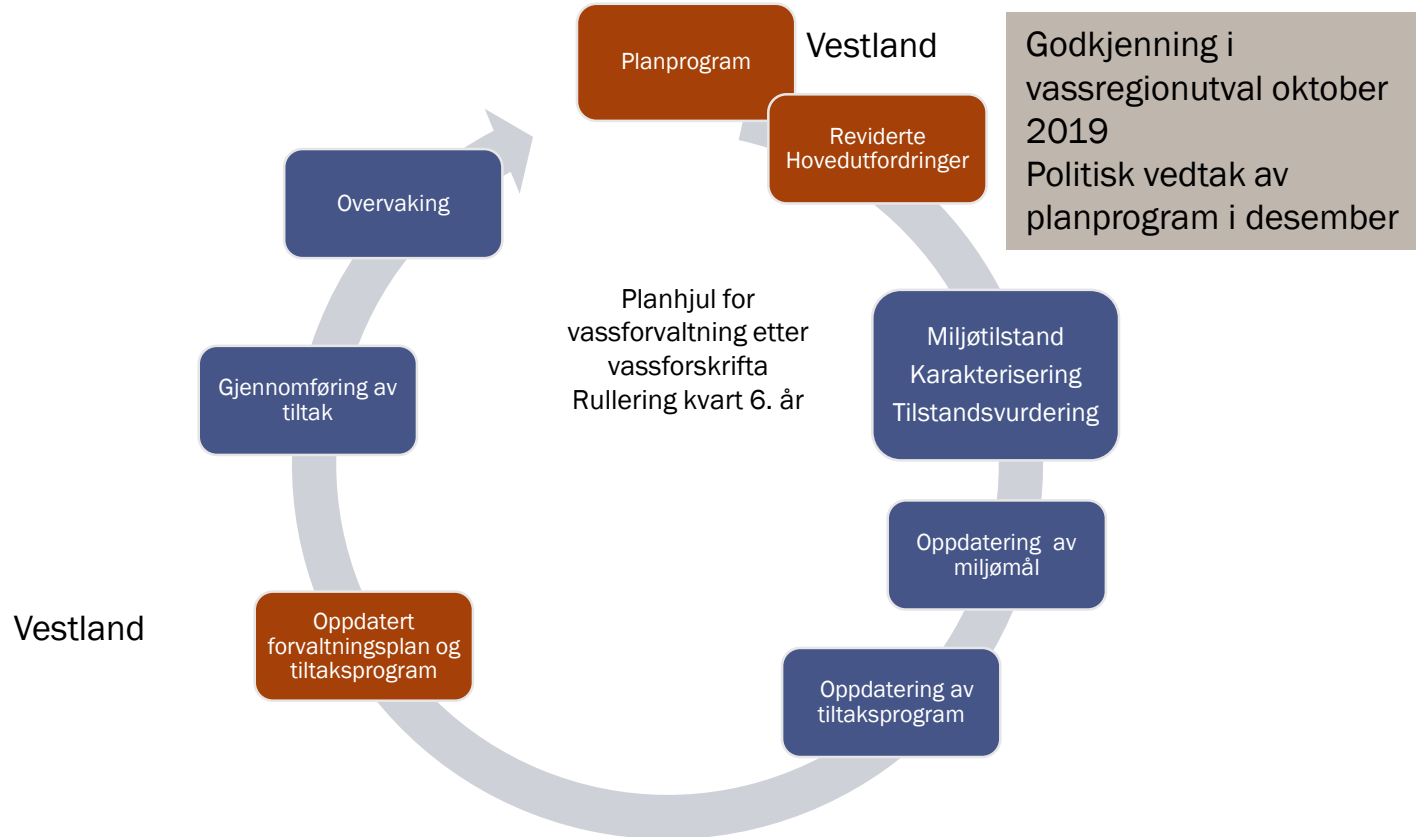
17.11.2019

Eksempelsamling for
utarbeidelse av
kostnadsanslag

Figur: Typen spreieutstyr for utlegging av husdyrgjødsel betyr mykje for avrenninga mot vassdrag. Her slangespreiing på Bordalen på Voss. Foto: Sveinung Klyve

2. Plandokument 2022 - 2027

Nasjonale føringar av 15.3.2019

- Vasskraft , gjeldande reglar frå 2014, minstevassføring kun med revisjon
- Fiskeoppdrett, avklart påverknad med omsyn på lus og rømming
- Vegbygging, nye anlegg betre miljøplanlegging under bygging og drift
- Landbruk og avløp, auka gjennomføring 2027 eller 2033,
- ,

Spreidde avløp , nasjonale føringar

15.3.2019

- Kommunene skal kartlegge og følge opp utslipp fra avløpsanlegg som de er myndighet for (alle avløpsanlegg etter kapittel 12 (spreidde avløp) og 13 (mellomstore anlegg) i forurensningsforskriften).
- Kommunen skal gi pålegg om tiltak for anlegg som ikke overholder rensekrav gitt i tillatelser etter 1.1.2007, samt sette i verk tiltak for å sørge for at utslipp etablert før 1.1.2007 blir renset i tråd med rensekravene i forurensningsforskriftens kapittel 12 og 13.

Tiltak i 1 fase

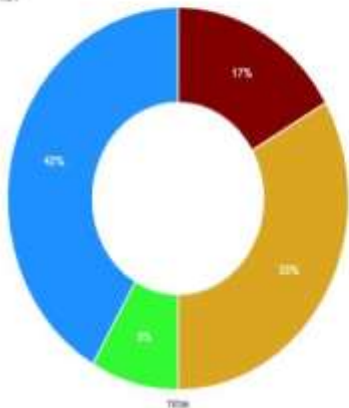
Tiltak i nedslagsfelt til vassforekomstar med problem (negativ påverknad). Er oppstarta og ferdig innan 2021

Ikkje ferdig må be om utsetjing til 2027

Nøkkeltiltak

SLAG	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2028/29
KTM1 – Etablering eller oppgradering av avløpsnett (renseanlegg og infrastruktur)	2	2	2	0	0	0	0	0	0
KTM14 – Forskning, forbedring av kunnskapsbasen for å redusere usikkerhet	4	11	0	2	1	0	0	1	0
KTM2 – Tiltak for å redusere næringsutsløpning fra jordbruk	1	1	0	0	1	0	0	0	0
KTM25 – Tiltak for å motvirke sur nedbør	5	16	5	0	0	0	0	0	0
Allt	12	30	7	2	2	0	0	1	0

Tiltak

- KTM1 – Etablering eller oppgradering av avløpsnett (renseanlegg og infrastruktur)
- KTM14 – Forskning, forbedring av kunnskapsbasen for å redusere usikkerhet
- KTM2 – Tiltak for å redusere næringsutsløpning fra jordbruk
- KTM25 – Tiltak for å motvirke sur nedbør

Tiltak i 2 fase

Kartlegging og tilsyn av alle spredde avløp i kommunen –
oppstart snarast og ferdig innan 2027 eller 2033

Avløp § 13 i forurensingsforskriften

- Kommunen er sektormynde for:
- Inntil 2000 pe i ferskvatn, følsomt område kraftig rensegrad
- Inntil 10 000 pe i sjø, ikkje følsomt område mindre rensegrad

Landbruk- nasjonale føringar 15.3.2019

- **Det er behov for forsterket innsats mot forurensning fra jordbruk** for å oppnå målet om god tilstand i alle landbrukspåvirkede vannforekomster.
- **I områder hvor iverksatte tiltak ikke er tilstrekkelige til at miljømålet god tilstand nås, innføres mer forpliktende krav.** Herunder skal fylkesmennenes og kommunenes hjemler til å stille krav til gjennomføring av miljøtiltak tas i bruk der det er nødvendig for at miljømålene etter vannforskriften **nås innen 2027, og senest innen 2033.**

Landbruket har lov å forureina, men skal likevel nå miljømåla – går det ann ?

- Verkemiddel for å redusera utslepp
- Frivillige ordningar
- Økonomiske tilskot til bonden
- Behov for endra nasjonale regelverk og tilskotsordningar
- Fylkesmannen kan gjennom eiga forskrift
fastsetje strengare regionale miljøkrav

-

Punktutslepp er ulovleg

Meir miljøvenleg gjødselspreiing

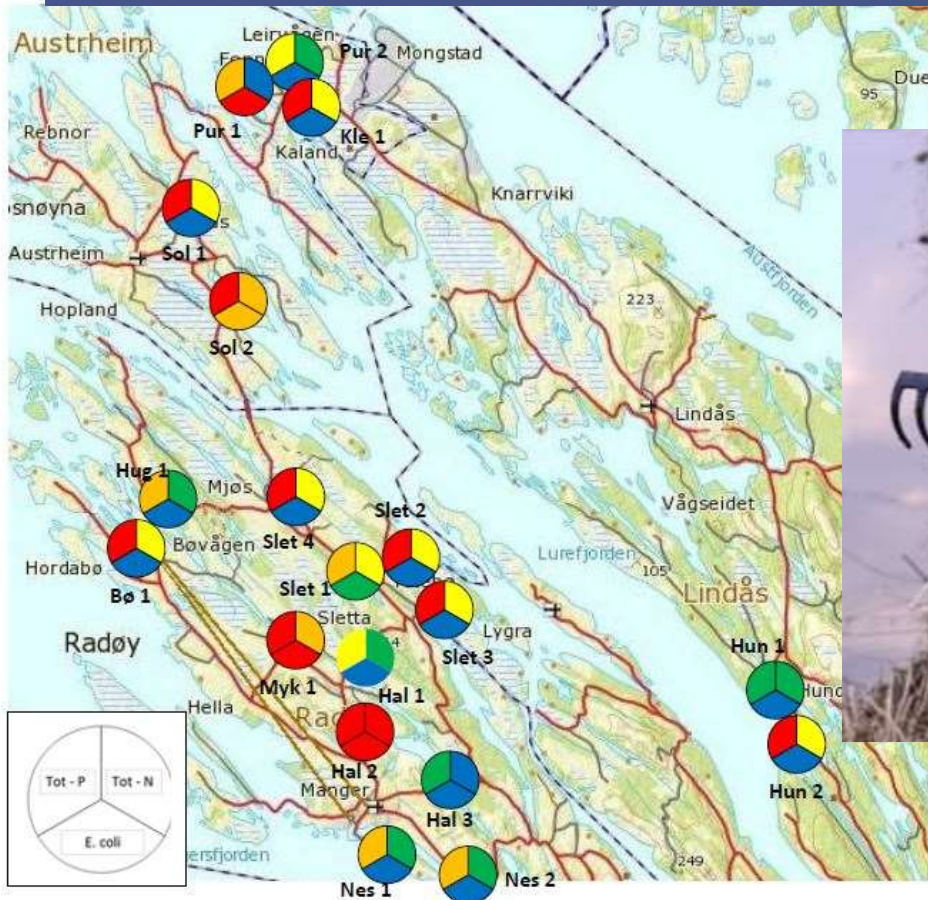

Undersøkingar

Vert målt med kjemiske og biologiske parameter av godkjende firma med standard metodikk.

Kostbart kr 50 000 for eit vatn
Årleg anbud på 1-2 mill kr

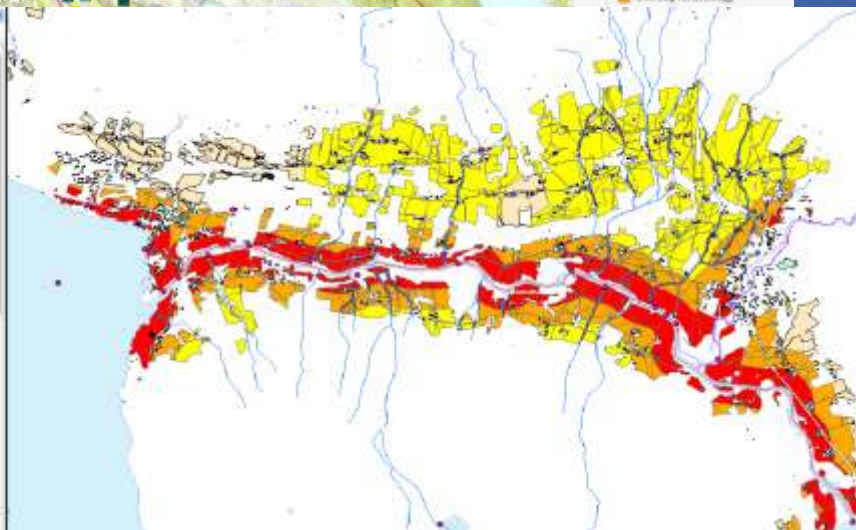
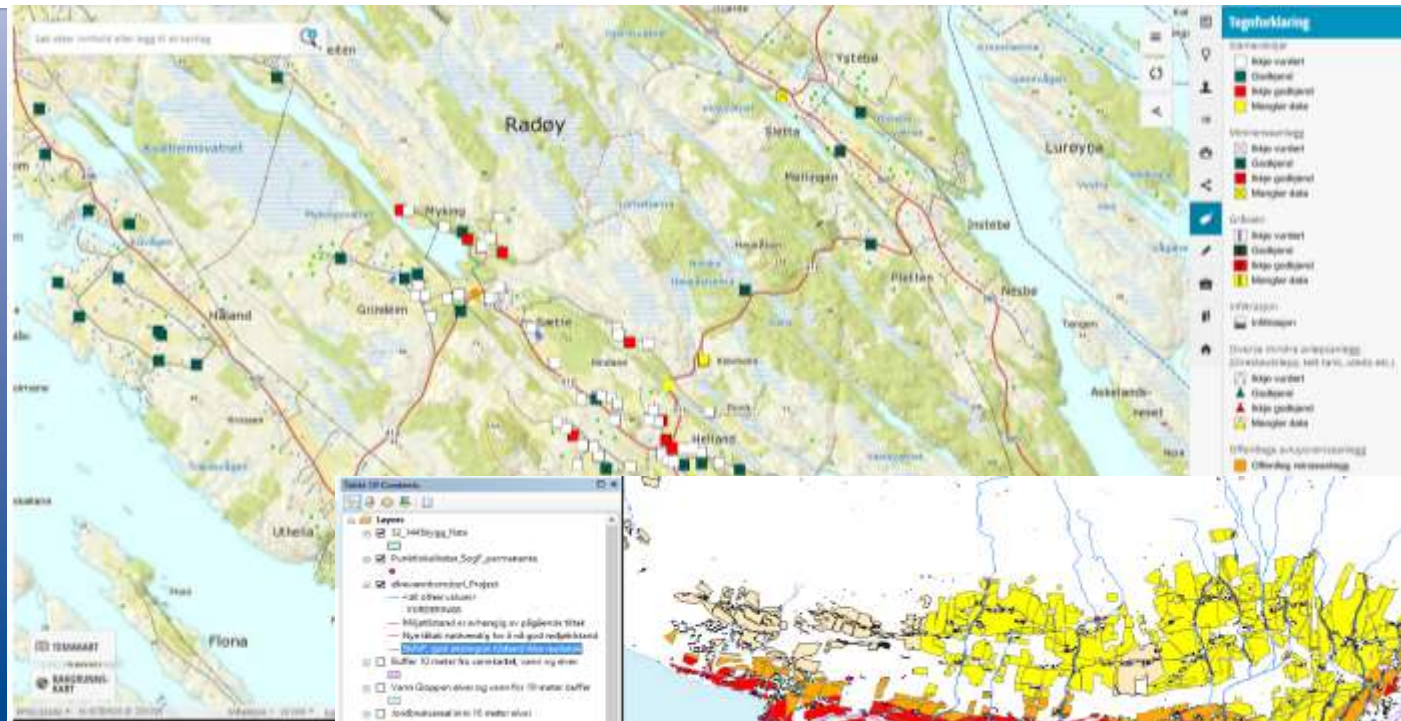
Undersøkingar av vatnet

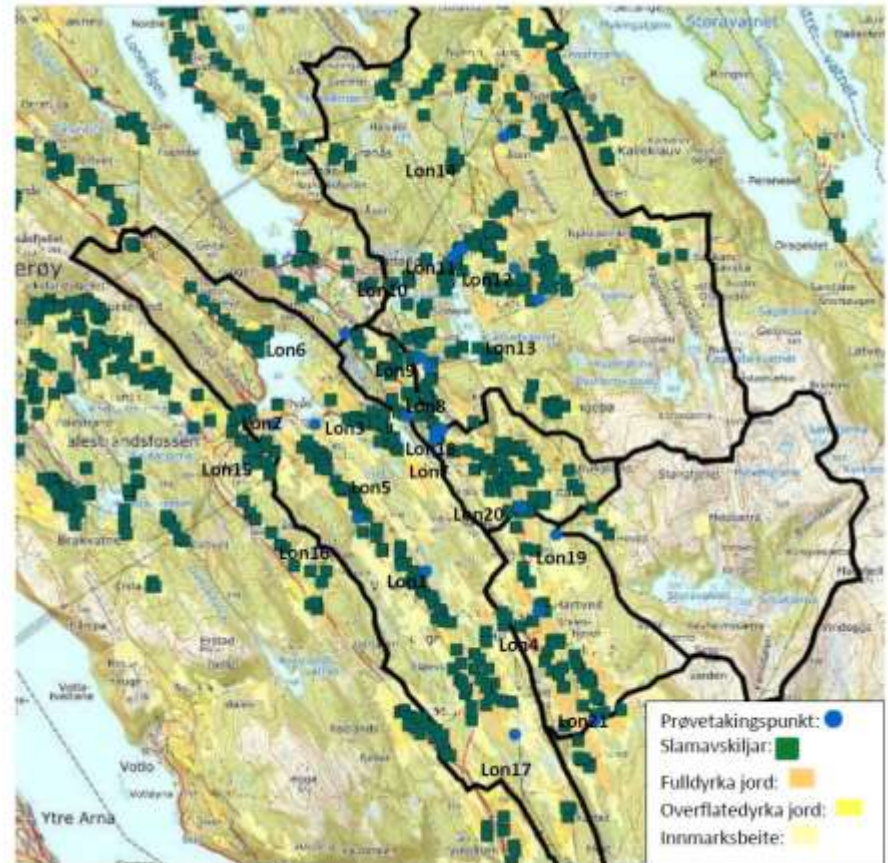

VASSREGION HORDALAND
PROBLEMKARTLEGGING I UTVALDE
VASSFØREKOMSTAR

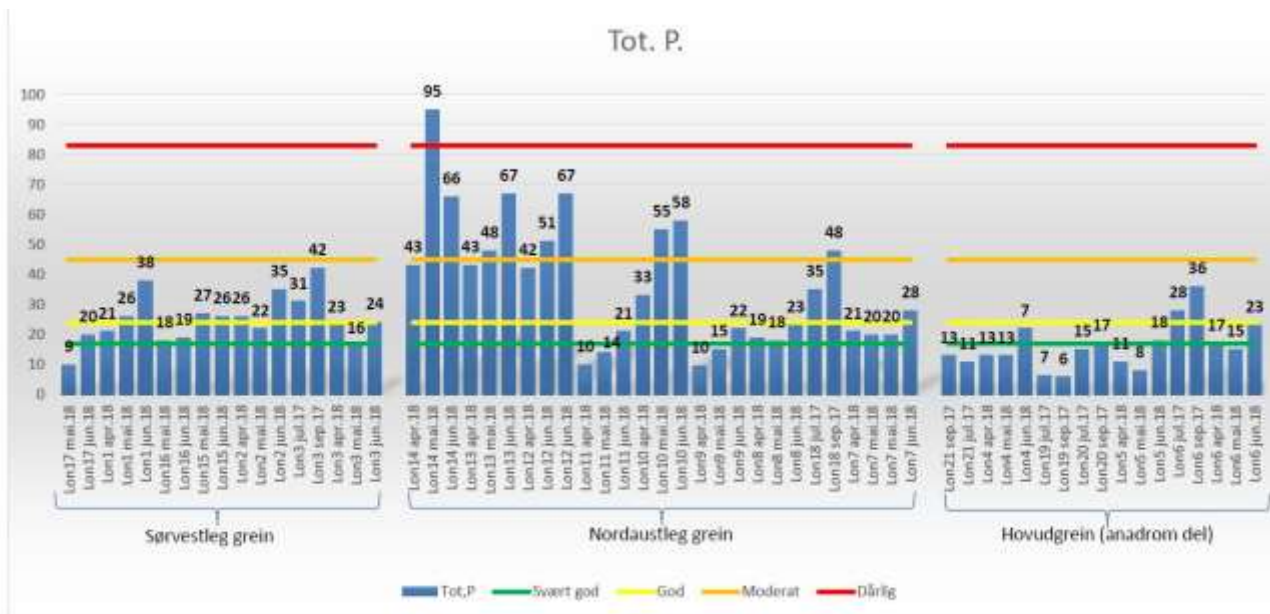
Undersøking av nærings-saltar og bakteriar i bekker og vassdrag
2017 og 2018

Avløp i nedslagsfeltet

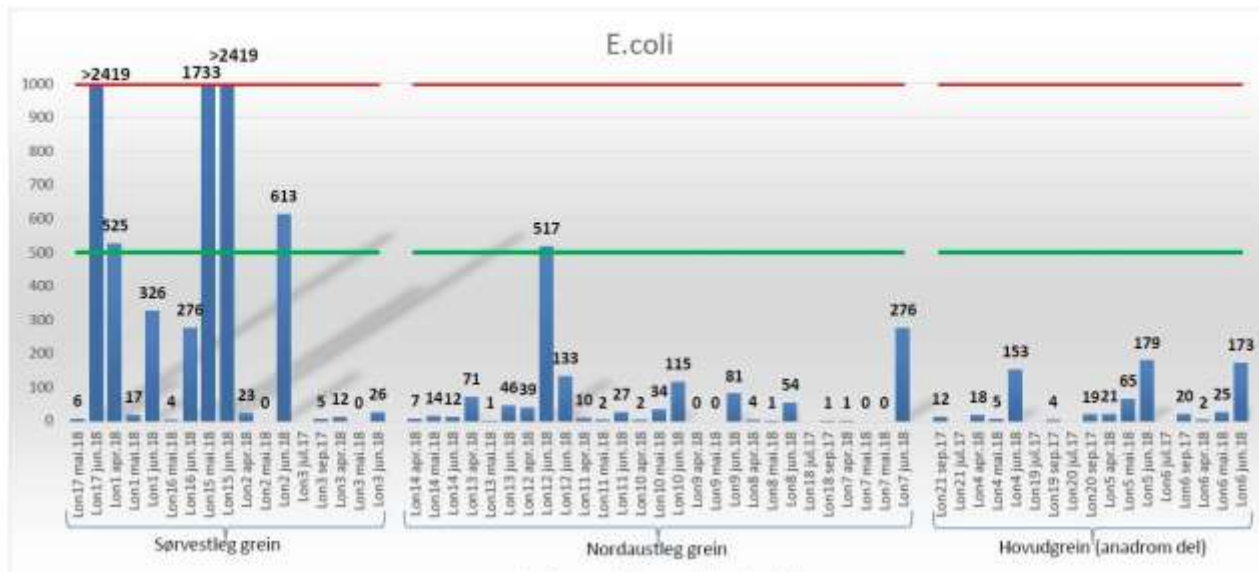
Næringssalt Lonevassdraget

Figur 10.2. Resultat frå målingane av total fosfor. Resultata er presentert for området vest av Loneelva (Rødland-Borgo), aust av Loneelva (Ramvikvatnet – Fossen) og Loneelva frå Tjelland til Lonevåg. Horisontale linjer syner nedre grenseverdi for tilstandsklassane God, Moderat, Dårlig og Svært Dårlig (Veileder 02-2013 – revidert 2015)

Bakteriologisk Lonevassdraget

Vassområde Voss - Østerfjorden

VASSOMRÅDE VOSS-OSTERFJORDEN

Lok.	Fosfor		Nitrogen		Snitt nEQR	N:P	Koli. max.	E. coli max.	Antall prøvar	Vass-type
	\bar{x}	nEQR	\bar{x}	nEQR						
Eik1	20,5	0,68	295,0	0,97	0,82	14	410	140	6	6
Eik2	16,0	0,81	280,0	0,99	0,90	18	180	33	6	
Eik3	45,5	0,40	525,0	0,73	0,56	12	272	22	4	
Eik4	17,3	0,79	373,3	0,87	0,83	22	201	90	3	
Lon1	22,3	0,63	684,0	0,58	0,60	31	1046	525	4	6
Lon2	33,0	0,48	862,9	0,47	0,48	26	2419	613	7	
Lon3	27,8	0,54	570,0	0,68	0,61	21	2419	110	10	
Lon4	19,1	0,72	384,3	0,86	0,79	20	2419	330	7	
Lon4	15,6	0,82	335,0	0,91	0,87	22	2419	200	8	
Lon6	25,6	0,57	425,0	0,83	0,70	17	2419	173	8	
Lon7	22,3	0,63	350,0	0,90	0,76	16	579	276	4	
Lon8	32,2	0,49	333,3	0,92	0,70	10	224	130	6	
Lon9	12,9	0,87	305,7	0,95	0,91	24	2400	81	7	
Lon10	48,7	0,37	666,7	0,59	0,48	14	1046	115	3	
Lon11	13,8	0,85	257,5	1,00	0,93	19	313	130	8	
Lon12	71,4	0,24	575,7	0,67	0,45	8	1733	517	7	
Lon13	84,1	0,19	617,1	0,63	0,41	7	225	200	7	
Lon14	68,0	0,25	606,7	0,64	0,45	9	276	14	3	
Lon15	26,5	0,56	735,0	0,54	0,55	28	2419	2419	2	
Lon16	18,5	0,74	545,0	0,71	0,72	29	1300	276	2	
Lon17	14,7	0,83	576,7	0,67	0,75	39	2419	2419	6	
Lon18	41,5	0,42	375,0	0,87	0,65	9	43	1	2	
Lon19	5,3	1,00	183,2	1,00	1,00	35	200	36	10	
Lon20	16,0	0,81	375,0	0,87	0,84	23	56	19	2	
Lon21	9,5	0,98	202,8	1,00	0,99	21	200	53	6	

Tilstandsvurdering av Borgavatnet og Låstadvatnet i Osterøy kommune 2018

R
A
P
P
O
R
T

	Kvalitetselement «Vannkvalitet»			Kvalitetselement «Planteplankton»				Økologisk tilstand
	Tot-P	Tot-N	Siktedyp	Klor.-a	Algevol.	PTI	Cyano _{max}	
Borgavatnet	IV	III	IV	IV	IV	IV	I	IV
Låstadvatnet	III	I	III	I	I	III	I	III

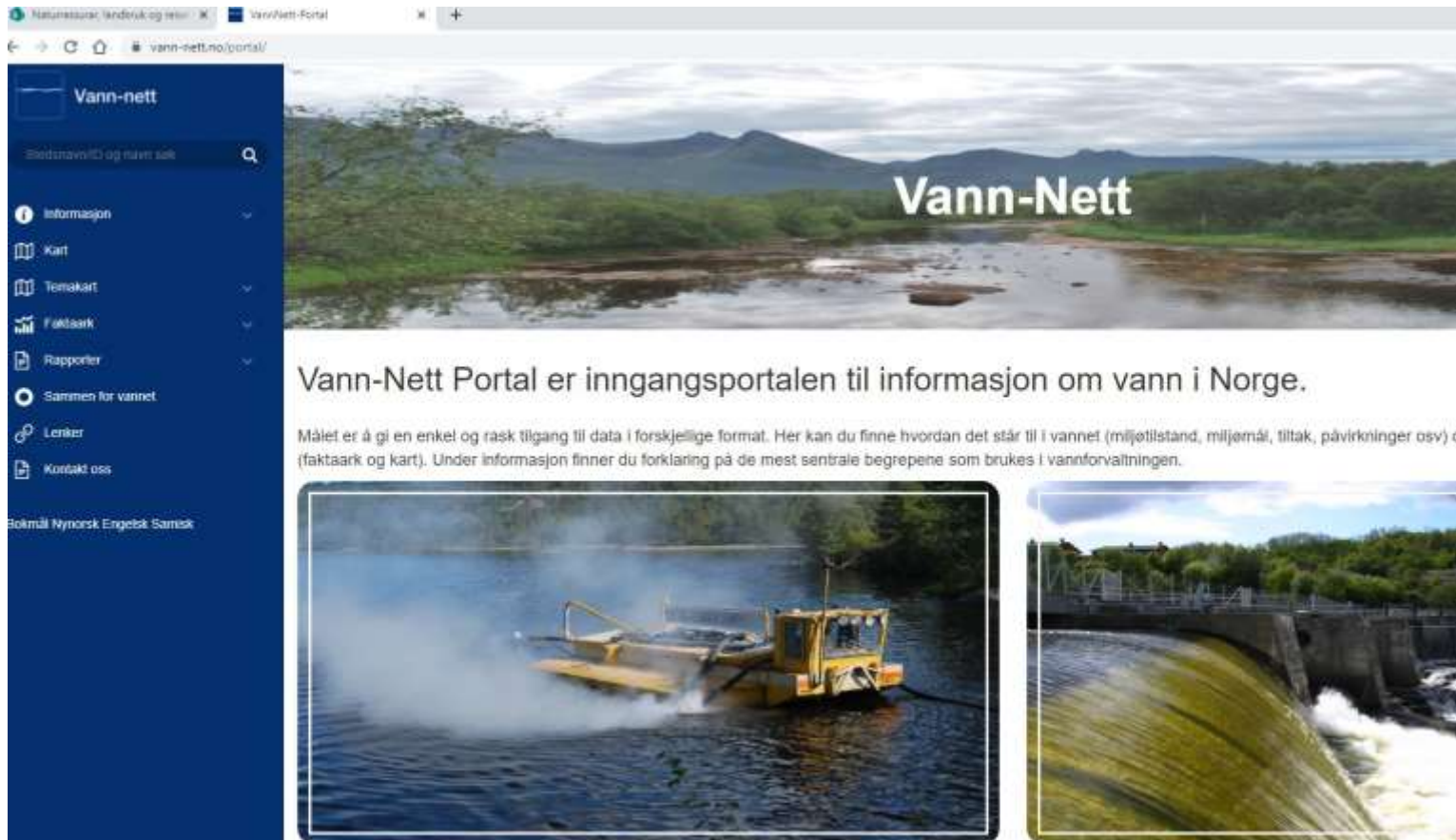
Bekkevandring i Eikangervassdraget hausten 2017

Bekkevandring i Lonevassdraget 3.10.2018

Vann-nett , database for alle fakta

Naturstaurat, landbruk og reiseliv | Vann-Nett-Portal

vann-nett.no/portal/

Vann-nett

Søknadnavn/ID og navn søk

- Informasjon
- Kart
- Temakart
- Faktaark
- Rapporter
- Sammen for vannet
- Lenker
- Kontakt oss

Hokmål Nynorsk Engebb Samisk

Vann-Nett

Vann-Nett Portal er inngangsportalen til informasjon om vann i Norge.

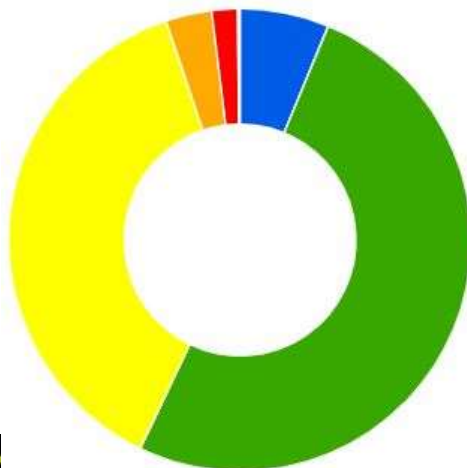
Målet er å gi en enkel og rask tilgang til data i forskjellige format. Her kan du finne hvordan det står til i vannet (miljøtilstand, miljømål, tiltak, påvirkninger osv) og (faktaark og kart). Under informasjon finner du forklaring på de mest sentrale begrepene som brukes i vannforvaltningen.

Økologisk status Vestland fylke

Økologisk tilstand, Alle overflatevann

	TILSTAND	ANTALL	%
😊	Svært god	187	6.2
🙂	God	1527	50.9
😐	Moderat	1131	37.7
😞	Dårlig	97	3.2
😡	Svært dårlig	54	1.8
😇	Udefinert	5	0.2
	Alle	3001	100.0

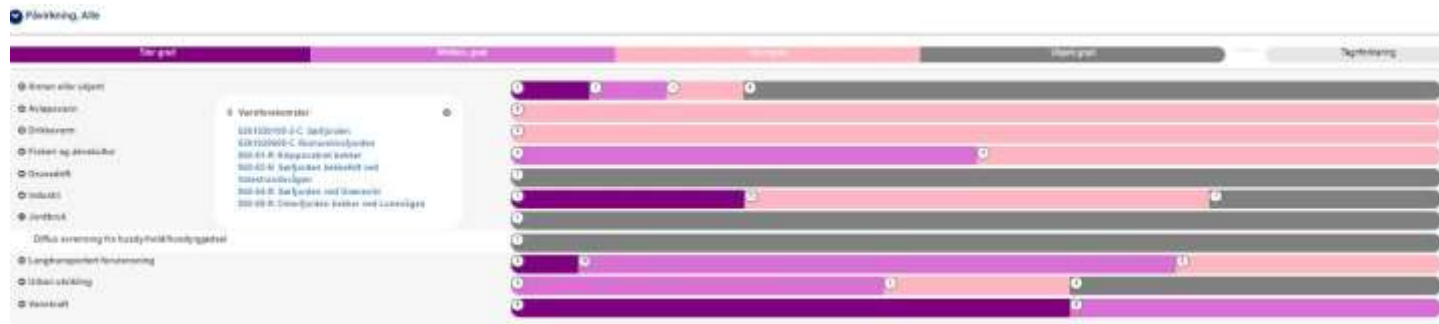

Tilstand

Vann-nett Vestland fylkeskommune - kvalitetselement

Vann-nett Vestland - påverknad

«Raudt Ljos» i Osterfjorden

Hardanger villfisklag -banebrytende

⌘ Hardangerfjord Villfisklag

Hardangerfjordseminaret

- Årlig møteplass for kunnskapsdeling kring spørsmål knytt til forvaltning av vassdrags- og fjordmiljø.

HardangerfjordseminaretUNG

- Mål å vise ungdom som skal velje framtid kva fjord- og vassdrag kan bety av mogelegheiter. Biologi, zoologi, økologi er vegar til yrke. I akademía, næringsliv og forvaltning.

Genbank Hardangerfjord

- Når bestander av laksefisk står i fare for å dø ut, er det mulig å ta vare på fisk fra bestandene i en "bank", for så å reetablere bestandene når negative påvirkninger er tilstrekkelig redusert.

Habitatkartlegging og forslag til tiltak for sjøaure i utvalgte vassdrag ved Hardangerfjorden

R
A
P
P
O
R
T

Rådgivende Biologer AS 1781

Prøvetaking

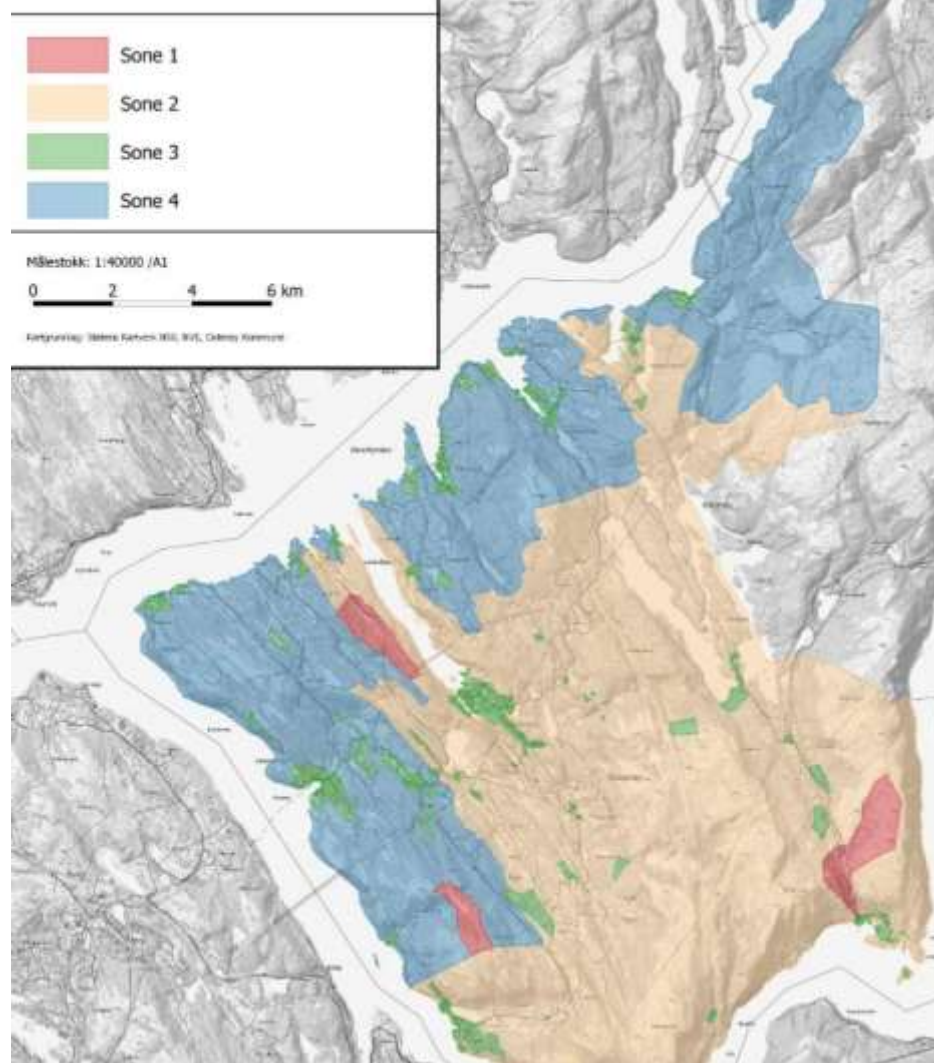

Figur: Landbrukskontoret på Osterøy med i felt med prøvetaking i Lonevassdraget 2018. Til venstre Martin Henden og Lars Johan Fjelde. Foto: Sveinung Klyve

Plan for vatn avløp og vassmiljø

Lokal forskrift spredde avløp Osterøy

Klima flaumen 2014 o

Nasjonale føringer – drikkevann og badevann

- Drikkevannsforskriften: folkehelse
- Vannforskriften: økologi
- *«vannforekomster identifisert som drikkevannskilder skal beskyttes mot forringelse av kvaliteten slik at omfanget av rensing ved produksjon av drikkevann reduseres»*
- Opprette register over drikkevannskilder og badevann
- Drikkevann skal beskyttes med hensynssone i KPA og andre planer
- Badevannskvalitet – Normer for friluftsbad (Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet, 1994)

Revidering av vassforvaltningsplanen

Vestland vassregion

Hordaland og Sogn og fjordane , felles planprogram 1 samlerrapport + 9 vassområderapportar - Hovudutfordringar

Høyringsdokument 23.2.2019

Høyringsdokument 2: Hovudutfordringar i vassregion Hordaland

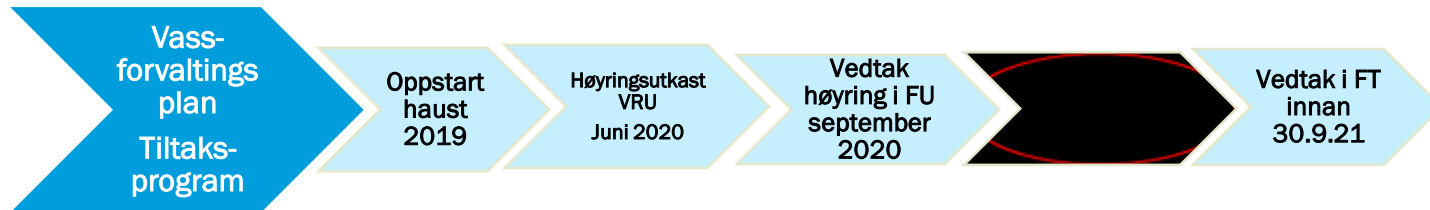
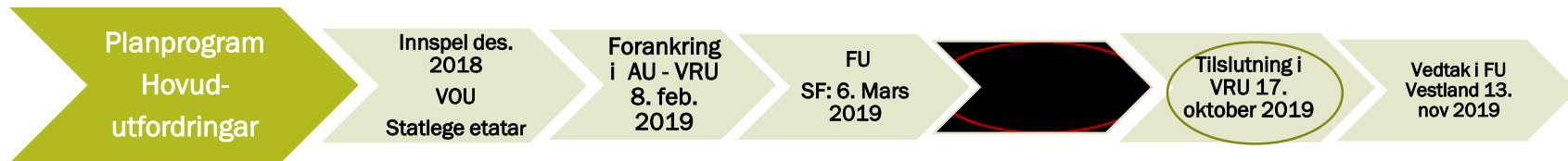
Saman for vatnet
Oppdatering av regional vassforvaltingsplan
med tilhøyrande tiltaksprogram

KU - overordna

- Scenario
 - Visjon 0
 - business as usual / tiltak som følger av dagens praksis
 - Visjon 1 - Nå alle miljømål innan 2027 – maks ambisjonar
 - Visjon 2 - balansert- Bruk av unntak og utsatt frist (§ 9 og 10) mest sannsynleg

Planperiode 2022 -2027

Framdrift 2020

- Skiping av referansegruppe september 2020
- Leiarar av vassområdeutvala bør seinast vere valt innan 15. september
- Skrivefrist til vassregionutvalet ca. 1. oktober
- Tilslutning av vassforvaltningsplanen vassregionutvalet innan 15. oktober
- Skrivefrist for politisk handsaming i Vestland 4. november (andre fylke kan ha tidlegare frist, så den reelle skrivefristen kan verte framskunda)
- Behandling i hovudutval for næring, naturresurs og innovasjon 25. nov.
- Fylkesutvalet vedtek å leggje planen ut på høyring 10. desember

Miljømål

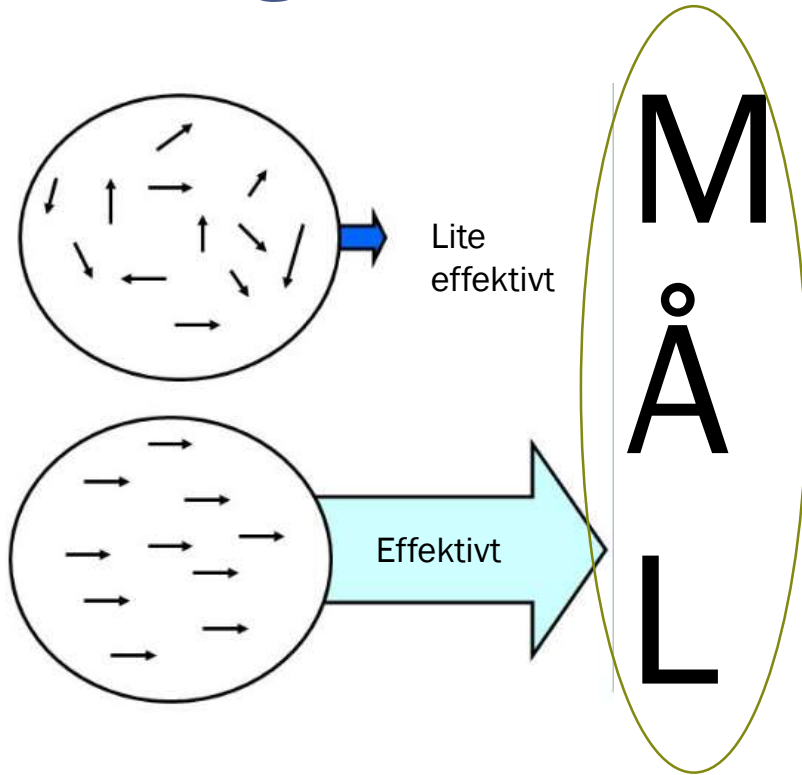
Treng vi å endre

- praksis
- politisk fokus
- prioritering av tiltak

for å koma i mål?

Korleis organisere oss så vi når målet

- Har vi samordna oss godt nok?
- Korleis leggje til rette for medverknad?

- Vassregionstyresmakta si rolla er å samordne heile banden – ingen liten utfordring

Loneelva – unik smålaksestamme

Storlaksen i Osterfjorden -vår panda

Havørna er attende i fjordane våre

Ærfuglflokk på 2000 stk i Osterfjorden

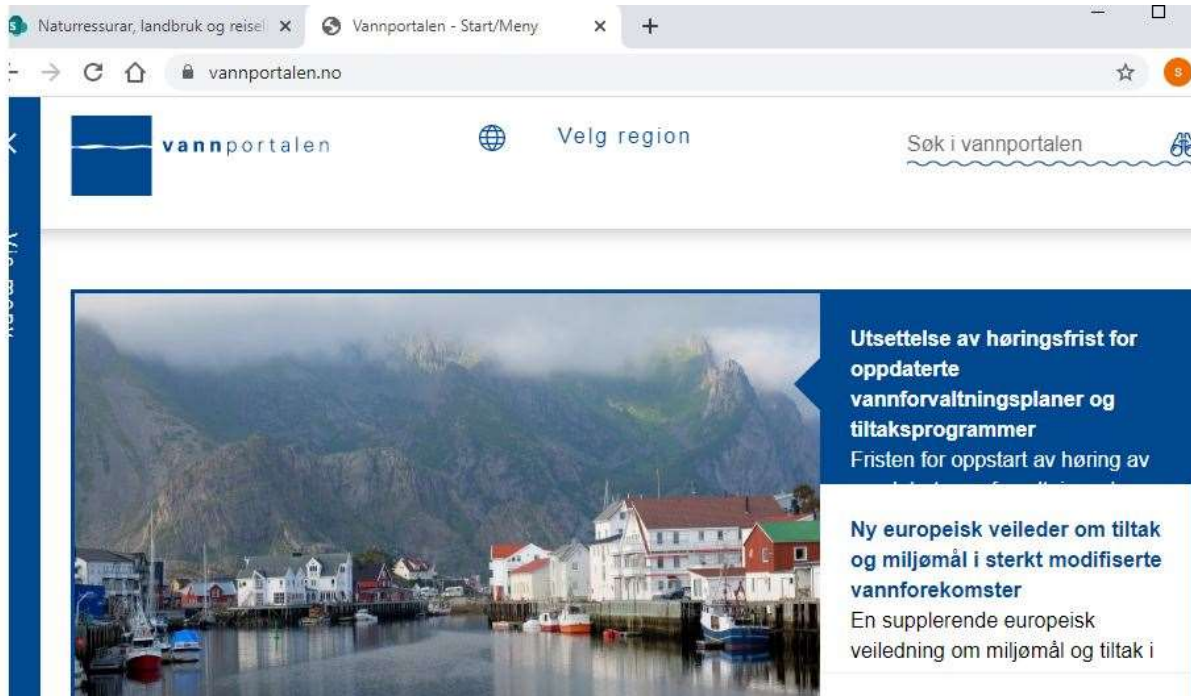

1 einsleg praktærfugl i flokken

Vannportalen

Meir info finn du på:
www.vannportalen.no
www.vann-net.no
Miljokommune.no

Naturressurar, landbruk og reisel x Vannportalen - Start/Meny x +

vannportalen.no

vannportalen Velg region Søk i vannportalen

Utsettelse av høringsfrist for oppdaterte vannforvaltningsplaner og tiltaksprogrammer
Fristen for oppstart av høring av

Ny europeisk veileder om tiltak og miljømål i sterkt modifiserte vannforekomster
En supplerende europeisk veiledning om miljømål og tiltak i